

ՄԱՏԵՆԱԻԾՍԱԿԱՆ

ՀԱՅՏԵՆԱԻ ԾԵՆԱԿԱՆ, Ա. ՇԱՐԲ, ԱՐՄԱՆԿ-
ՅԵՐ, ՀԵՒՔԱՐՅԵՐ, ՊԱՏՄԱՆԱԾՑԵՐ. ՎԱՀԷ-
ՀԱՅԵ. էջ 126, Ֆելգո 1930, գլմ 75 սկզբ:

Կոկիկ հատոր մը մաքուր տպագրութեամբ, որուն առաջին էջը զարդարած է արուեստագէտ գեղանկարիչ Մ. Քէյպպանեան՝ իր մէկ խորհրդանշաբով՝ Հայրենի ծխան:

Տասներկու խորագիրներու տակ պատմուած նիւթերը՝ բոլորն ալ գեղջկական կենցաղէն ու մտաշխարհէն վերցուած՝ հայրենի անուշ օրերու յիշատակներն իր սրտին այլքերուն մէջ վառ պահող և իր վարպետի գրչին տակ վերակենդանացնողի մը կողմէն հրապարակուած՝ գրական վայելքին զուգընթաց ընթերցողին կու տան թեկնք՝ վերջիչելու համար ի՞ր հայրենի ծխանը: Նիւթերը, նկարագրութեան ատաղձը չէ այնքան կարեւոր — ինչու որ հայ գեղջկական կեանքը ի ի մտնեցա՞յ — այլ այն կերպը որով ներկանկարիչ քանատեղծի աչքեր՝ բնանկարներուն խորութեան և կեանքին էութեան ընդգոյշ թափանցելու ընդունակ, անոնց շունչ տուող ճոխ պատկերացումներ, նմանութիւններ, զարմուածքներ, գեղջկական բառեր, ասութիւններ:

Սոյն հատորին իր սեռին մէջ ինչ աստիճան յաջող զօրծ մը ըլլալուն իբր ճշգրտակ (critère) նկատելով, արդարեւ, Համաստեղի արդէն հանրութեան սեպականութիւն զարծած «Գիւղըն» ու «Անձրեւը», չենք փորձեր սոյն հակիրճ տողերու մէջ գնահատել անոնց յարաբերական արժէքը, այլ կը բաւականանա՞նք ըսելով՝ թէ միեւնոյն երկնակամարին տակ տարածուող իրենց հայրենի գիւղին ու ծխանին խորհրդանշանով ներշնչուող սոյն զոյգ մը գրիչներուն հասարակաց է ինչ որ կեանք է և արուեստ:

«Գիւղըն» իր «Անձրեւն ունեցաւ» որ ոռոգեց ահօսներն՝ իր երկրի յիշատակին սերմերը սրտին խորքերուն մէջ թաղող մէն մի անհատի. մենք ակնդէտ կը սպասենք՝ որ «Հայրենի ծխան» ալ իր «Արեւն ունենայ» (Բ. ՇԱՐԲ, հրատարակելի), որ իր բարերար թերմութեամբ զօրէ անոնց ծլարձակման և ուռճացումին:

ՇԱԽԱՐՇ ՎԱՐԴԱՊԵՏ

ՅՈՒՆԱՅ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ՊԱՏՐԱՐԲԻՆ

ԸՆՏՐՈՒԹԵԱՆ ԵՂԱՆԱԿ

(Համաձայն «ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ԲՈՒՄ ՊԱՏՐԱՐԲՈՒԹԵԱՆ ՕՐԷՆԵՐԸ» կոչուած 1875ի Կայսերական Կանոնադրութեան)

... Տեղապահի ընտրութենէն յետոյ ընթերցողականներ կը ղրկուին բոլոր Պա-

ղետինի մետրոպոլիտներուն և եպիսկոպոսներուն որ երուսաղէմ գտնուին մինչև 21 օր: Կը գրուի նաև երուսաղէմի Յոյն Պատրիարքութեան իրաւասութեան տակ եղող բոլոր թեմերուն՝ որ մէյմէկ ամուսնացեալ քահանայ զրկին պատրիարքական ընտրութեանց մասնակցելու համար:

Քսան մէկ օրուան պայմանաժամը լրանալուն՝ ընտրողները կը հաւաքուին երուսաղէմի Վանքին մէջ: Այս հաւաքոյթին մէջ մետրոպոլիտները և եպիսկոպոսները (և ետքէն եղած ուղղումի մը համաձայն՝ նաև տմուսնացեալ քահանաները), բազմանուն ցանկ մը պատրաստեն ընտրելիներու՝ որոնց ստացած քուէներուն թիւը նկատի չ'առնուիր: Այս ցանկը, կը յանձնուի երուսաղէմի Կառավարչին, որ զայն կը հաղորդէ Բարձրագոյն Դուռ, որպէսզի ան բազմալի անձերուն անունները ջնջուին անոր մէջէն Կեդրոնի Կառավարութեան կողմէ:

Յանկը զտուելէ և երուսաղէմ վերադառնալէ ետք՝ Յունաց Վանքի Տնօրէն Ժողովի (Սինդիկ) անդամներէն, արքիմանդրիսներէն և պրոտոսինկելլոսներէն, զուրսէն եկած բնիկ ծխատէր քահանաներէն, և երուսաղէմի Ժողովուրդին կողմէ ընտրուած երկու քահանաներէն բաղկացեալ Ընդհանուր Ժողով մը կը զուամարուի, ուր նախորդ բազմանուն ցանկի մէջէն Եռանուն Յանկ մը կը պատրաստուի, զազտնի քուէարկութեամբ, և Ժողովի բոլոր անդամներուն մասնակցութեամբ:

Այս եռանուն Յանկը Ընդհանուր Ժողովի կողմէ Ա. Յարութեան Մայր Տաճարը կը տարուի, և հոն Յունաց Վանքի Տնօրէն Ժողովին (Սինդիկին) կողմէ երեք ընտրելիներէն մէկը կ'ընտրուի և կը յայտարարուի Պատրիարք, որ Կայսերական պետքին ստացուէն յետոյ կը գահակալէ:

Ծ. Խ. — Այժմ ընտրական այս Կանոն է ի զօրու. միայն թէ, անշուշտ, «փոխելով զփոփոխելն», և Տաճկական Կառավարութեան տեղ ղնելով Բրիտանականը:

Նաև՝ ծխատէր կղերին թիւը բարձրացնելու և 22-ի հանելու ջանք մը եղած է տեղացիներու կողմէ Հանգուցեալ Պատրիարքին և Կառավարական Կոմիսիոնի մը հաւանութեամբ, բայց այդ ջանքը օրինական ելքի մը յանգած չ'երևիր: